

Issues of mutual cooperation in the field of criminal proceedings

Tolibjon OBIDOV¹

Chairman of Shaykhantahur District Criminal Court

ARTICLE INFO

Article history:

Received December 2024

Received in revised form

15 December 2024

Accepted 20 January 2025

Available online

25 February 2025

Keywords:

criminal procedure,
international cooperation,
international treaty,
court, investigative bodies,
foreign countries,
money laundering,
objects,
documents,
citizen,
criminal liability,
inquiry,
courts,
prosecutor,
investigator,
investigative bodies.

ABSTRACT

This article substantiates the priority tasks of state policy in combating crime in the legal system of our country, the trends in the development of modern crime, and the need to create effective mechanisms of international cooperation in the field of criminal procedure. The increasing importance of international cooperation in the investigation, consideration, and resolution of criminal cases, as well as the comparative analysis of the experience of Russia, are discussed. In addition, proposals and recommendations are put forward on the issue of the application of the norms of international treaties in the implementation of international cooperation in the field of criminal procedure, the regulation of the interaction of judicial and investigative bodies with the relevant competent authorities of foreign states in criminal proceedings.

2181-1415/© 2025 in Science LLC.

DOI: <https://doi.org/10.47689/2181-1415-vol6-iss1-pp78-84>

This is an open access article under the Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.ru>)

Jinoiy sud ishlarini yuritish sohasidagi o'zaro hamkorlik masalalari

ANNOTATSIYA

Kalit so'zlar:

Jinoyat protsessi,
xalqaro hamkorlik,
xalqaro shartnoma,
sud,
tergov organlari,
xorijiy davlatlar,
daromadlarni legallashtirish,

Ushbu maqolada mamlakatimiz huquq tizimida jinoyatchilikka qarshi kurash bo'yicha davlat siyosatining ustuvor vazifalari, zamonaviy jinoyatchilikning rivojlanish tendensiyalari, jinoyat protsessi sohasida xalqaro hamkorlikning samarali mexanizmlarini yaratish zarurligi asoslab berilgan. Jinoyat ishlarini tergov qilish, ko'rib chiqish va hal etishda

¹ Doctor of Philosophy in Legal Sciences, Chairman of Shaykhantahur District Criminal Court.

ashyolar,
hujjatlar,
fuqaro,
jinoiy javobgarlik,
so'rov,
sudlar,
prokuror,
tergovchi,
surishtiruv organlari.

xalqaro hamkorlikning ortib borayotgan ahamiyati xususida, shuningdek, Rossiya tajribasi qiyosiy tahlil qilingan. Bundan tashqari, Jinoyat protsessi sohasida xalqaro hamkorlikni amalga oshirishda xalqaro shartnomasi normalari qo'llanilishi to'g'risidagi qoida, sud va tergov organlarining xorijiy davlatlarning tegishli vakolatli organlari bilan jinoiy protsessdagi o'zaro munosabatlarini tartibga solishni yanada kengaytirish masalari yuzasidan taklif va tavsiyalar ilgari surilgan.

Вопросы взаимного сотрудничества в области уголовного судопроизводства

Ключевые слова:

уголовный процесс,
международное
сотрудничество,
международный договор,
суд,
следственные органы,
иностранные государства,
отмывание денег,
предметы,
документы,
гражданин,
уголовная
ответственность,
дознание,
суды,
прокурор,
следователь,
органы дознания.

АННОТАЦИЯ

В статье обосновываются приоритетные задачи государственной политики по борьбе с преступностью в правовой системе нашей страны, тенденции развития современной преступности, необходимость создания эффективных механизмов международного сотрудничества в сфере уголовного процесса. Также был проведен сравнительный анализ российского опыта по вопросу возрастающей значимости международного сотрудничества в расследовании, рассмотрении и разрешении уголовных дел. Кроме того, были выдвинуты предложения и рекомендации по вопросу применения норм международных договоров при осуществлении международного сотрудничества в сфере уголовного судопроизводства, дальнейшего расширения регулирования взаимодействия судебных и следственных органов с органами прокуратуры. соответствующие компетентные органы иностранных государств в уголовном судопроизводстве.

Jinoiy sud ishlarini yuritish sohasidagi o'zaro hamkorlik, xalqaro huquqiy tizimning muhim qismi bo'lib, jinoyatchilikka qarshi kurashishda global miqyosda adolatni ta'minlashga qaratilgan. Bugungi kunda, milliy va xalqaro sud tizimlari o'rtasidagi hamkorlikning kuchayishi, har bir davlatning qonun ustuvorligini ta'minlashga, jinoiy ishlarni samarali ravishda hal qilishga va xalqaro jinoyatchilikka qarshi kurashishga yordam beradi. O'zbekiston Respublikasining qonunchiligi va amaliyoti ham, shu jumladan, xalqaro huquq normalari, sud tizimlarining o'zaro hamkorliklarini mustahkamlashga qaratilgan.

Xalqaro hamkorlikning asosiy maqsadi – jinoyatchilikka qarshi kurashish, jinoyatlarni tergov qilish, dalillarni to'plash va adolatli sudlovni ta'minlashdir. Bunday hamkorlik, sudyalar, prokurorlar va boshqa huquqni muhofaza qiluvchi organlar o'rtasidagi axborot almashinuvi va koordinatsiyaga yordam beradi. Shu bilan birga, o'zaro hamkorlik jinoyatlarni tez va samarali aniqlash, sud qarorlarining to'g'ri chiqishini ta'minlash uchun zarur shart-sharoitlar yaratadi.

Mamlakatimiz huquq tizimida jinoyatchilikka qarshi kurash bo'yicha davlat siyosatining aks etishi zamonaviy davlatning himoya funksiyasini samarali amalga oshirishning muhim shartlaridan biridir. Umuman jinoyatchilikka qarshi kurashda,

xususan, jinoyat ishlarini tergov qilish, ko'rib chiqish va hal etishda xalqaro hamkorlikning ortib borayotgan ahamiyati muhim hisoblanadi. O'zbekistonning xalqaro maydonda faol ishtirok etishi, xalqaro huquqning to'liq subyekti sifatida tan olinishi va mamlakatning jinoyatchilikka qarshi kurashish bo'yicha xalqaro tashkilotlarga a'zo bo'lishi sud organlari, prokurorlar va tergovchilarning xorijiy davlatlardagi tegishli muassasalar bilan hamkorlik qilishini talab qiladi. Hozirgi kunda jinoyatchilikning xavfli va og'ir turlari ko'paymoqda, ularning ko'plari transchegaraviy va transmilliy xususiyatga ega.

Xalqaro jinoyat huquqida ikki xil jinoyat turi mavjud: xalqaro va transchegaraviy. Xalqaro jinoyatlar – bu xalqaro huquq tomonidan belgilangan jinoiy harakatlar bo'lib, ularga genotsid, tinchlikka qarshi jinoyatlar, xalqaro gumanitar huquqning buzilishi bilan bog'liq og'ir jinoyatlar kiradi. Transchegaraviy jinoyatlar esa umumjinoiy jinoyatlar bo'lib, ular bir necha davlatlarning chegarasini kesib o'tadi.

Hozirda jinoyatchilikka qarshi kurashda xalqaro hamkorlikning bir qator yo'nalishlari mavjud bo'lib, ular jinoyatlarning oldini olish, ularga qarshi kurashish va huquqbuzarlar bilan muomala qilishda ikki tomonlama, mintaqaviy va universal darajada amalga oshirilmoqda. Bunday hamkorlik o'zaro huquqiy yordamni ta'minlaydigan shartnomalar asosida amalga oshirilishi mumkin.

O'zbekiston bir qator xalqaro shartnomalar va konvensiyalarning ishtirokchisi hisoblanadi. Jumladan, "Terrorizmga qarshi kurash to'g'risida"gi BMT konvensiyasi, "Jinoyatchilik va narkotik moddalar bo'yicha BMT konvensiyasi", "Korrupsiyaga qarshi BMT konvensiyasi" kabi hujjatlar xalqaro hamkorlikning mustahkam asosini tashkil etadi.

Shuningdek, O'zbekiston MDH doirasida huquqiy yordam ko'rsatish bo'yicha Minsk va Kishinyov konvensiyalarini ratifikatsiya qilgan. Ushbu hujjatlar jinoyatchilarni ekstraditsiya qilish va jinoiy ishlar bo'yicha ma'lumot almashish tartibini belgilaydi. Masalan, MDH davlatlari rahbarlari tomonidan 1993-yil 22-yanvarda Minskda imzolangan "Fuqarolik, oilaviy va jinoyat ishlari bo'yicha huquqiy yordam ko'rsatish va huquqiy munosabatlar" konvensiyasi yoki O'zbekiston va Turkiya o'rtasida 1994-yil 23-iyunda imzolangan "Fuqarolik, iqtisodiy va jinoyat ishlari bo'yicha huquqiy yordam" shartnomasi bunday hamkorlikning misollaridir. Shuningdek, 2004-yil 27-aprelda Kishinyovda MDH davlatlari tomonidan «Fuqarolik, oilaviy va jinoyat ishlari bo'yicha huquqiy yordam» konvensiyasi qabul qilindi. 2005-yil 28-avgustda esa Rossiyaning Qozon shahrida O'zbekiston MDH mamlakatlari bilan terrorizm va zo'ravonlikka qarshi kurashish bo'yicha hamkorlik dasturining a'zosi sifatida tan olindi. Bu dastur MDH davlatlari rahbarlari Kengashining qarori bilan tasdiqlangan.

Xalqaro hamkorlikning protsessual tartibi va shakllari. O'zbekiston Respublikasida jinoyat-protsessual huquq normalari jinoiy sud ishlarini samarali yuritish uchun zarur bo'lgan huquqiy asosni yaratadi. O'zbekiston Respublikasi Jinoyat-protsessual kodeksi (JPK) xalqaro hamkorlikni tartibga soluvchi maxsus bo'limlarni o'z ichiga oladi. JPKning o'n to'rtinchi bo'limi Jinoiy sud ishlarini yuritish sohasidagi xalqaro hamkorlik masalalarini atroflicha yoritib beradi. Milliy qonunchilik xalqaro hamkorlikni quyidagi shakllarda amalga oshirishni nazarda tutadi:

Ekstraditsiya – jinoyatchilarni boshqa davlatlarga topshirish tartibi.

Huquqiy yordam – dalillarni to'plash, guvohlarni so'roq qilish va boshqa tergov harakatlari.

Sud hukmlarini tan olish va ijro etish – chet el sudlari tomonidan chiqarilgan qarorlarning O'zbekistonda ijro etilishini ta'minlash.

Agar O'zbekiston Respublikasining Jinoyat-protsessual kodeksida ko'zda tutilgan protsessual harakatlar xorijiy davlat hududida amalga oshirilishi kerak bo'lsa, sud, prokuror, tergovchi yoki surishtiruv organi ushbu harakatlarni amalga oshirish uchun O'zbekistonning xalqaro shartnomalariga yoki o'zarolik prinsipi asosida xorijiy davlatning vakolatli organiga so'rov yuboradi. O'zarolik prinsipi doirasida, O'zbekiston Respublikasi Oliy sudi, Ichki ishlar vazirligi, Davlat xavfsizlik xizmati yoki Bosh prokuraturasi ayrim protsessual harakatlarni bajarishda xorijiy davlatning vakolatli organiga huquqiy yordam ko'rsatish majburiyatini yozma ravishda tasdiqlaydi.

O'zbekiston Respublikasi ishtirokidagi xalqaro shartnomalar va kelishuvlar asosida quyidagi xalqaro huquqiy yordam shakllarini ajratib ko'rsatish mumkin:

- xorijiy davlat hududida protsessual harakatlarni amalga oshirish bo'yicha so'rov yuborish;

- O'zbekiston Respublikasi hududida protsessual harakatlarni amalga oshirish bo'yicha kelib tushgan so'rovni ijro etish;

- O'zbekiston Respublikasi hududidan tashqarida yashovchi guvohlar, jabrlanuvchilar, ekspertlar, fuqaroviy da'vogarlik va javobgarlik tomonlari hamda ularning vakillarini chaqirish;

- jinoyat ishi materiallarini xorijiy davlatning vakolatli organlariga yuborish;

- O'zbekiston Respublikasi hududida jinoiy javobgarlikka tortish to'g'risidagi so'rovni bajarish va boshqa shu kabi yordam turlari.

Jinoyat ishlarini tergov qilish, ko'rib chiqish va hal etishda xalqaro hamkorlik xususidagi Rossiya tajribasi. 2002-yilda Rossiya Federatsiyasining yangi Jinoyat-protsessual kodeksi kuchga kirdi, u Rossiya jinoyat-protsessual qonunchiligi tarixida birinchi marta jinoyat protsessi sohasidagi xalqaro hamkorlikni belgilovchi mustaqil qismni o'z ichiga oldi. (Rossiya Federatsiyasi Jinoyat-protsessual kodeksining 5-qismi) [2;9-b]. Ushbu qismning normalari jinoyat protsessi sohasidagi xalqaro hamkorlikning turli sohalarini ichki tartibga solishga qaratilgan qoidalarni o'z ichiga oladi: huquqiy yordam so'rovlari doirasidagi o'zaro munosabatlar javobgarlikka tortish yoki hukmni ijro etish uchun shaxsni topshirish shaxslarni jazoni o'tash uchun topshirish masalalari yoritib o'tilgan. O'zbekiston Respublikasi JPKda ham o'n to'rtinchi bo'lim bo'lib, jinoiy sud ishlarini yuritish sohasidagi xalqaro hamkorlik masalalari belgilangan. Unga ko'ra, sudlar, prokurorlar, tergovchilar va surishtiruv organlarining xorijiy davlatlar vakolatli organlari bilan o'zaro hamkorligining tartibi to'g'risidagi asosiy qoidalar, protsessual harakatlarni xorijiy davlat hududida bajarish to'g'risida so'rov yuborish, Xorijiy davlat hududida olingan dalillarning yuridik kuchi, Protsessual harakatlarni bajarish to'g'risidagi so'rovni O'zbekiston Respublikasi hududida ijro etish, Jinoyat ishi materiallarini xorijiy davlatning vakolatli organiga yuborish Jinoiy javobgarlikka tortish to'g'risidagi so'rovni O'zbekiston Respublikasi hududida ijro etish masalalari berilgan.

Xorijiy davlat vakolatli organining xorijiy davlat hududida jinoyat sodir etgan va O'zbekiston Respublikasiga qaytib kelgan O'zbekiston Respublikasining fuqarosini jinoiy javobgarlikka tortish to'g'risidagi so'rovi O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi tomonidan ko'rib chiqiladi. Bunday hollarda jinoyat ishini yuritish ushbu Kodeksda belgilangan tartibda olib boriladi. Jinoyat ishi bo'yicha uzil-kesil qaror qabul qilgan organ qarorning ko'chirma nusxasini O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasiga yuboradi. O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi qabul qilingan qaror haqida xorijiy davlatning so'rovni yuborgan vakolatli organini yozma ravishda xabardor qiladi.

Mazkur organning iltimosiga ko'ra jinoyat ishi bo'yicha uzil-kesil qarorning ko'chirma nusxasi ham yuborilishi mumkin. Shu paytgacha sudlar, prokurorlar, tergovchilar va tergov organlarining jinoyat ishlarini tergov qilish va hal qilishda xalqaro hamkorlik bo'yicha faoliyati, Jinoyat-protsessual kodeksining umumiy xususiyatidan kelib chiqqan holda, asosan xalqaro huquq normalari bilan tartibga solingan, Jinoyat-protsessual kodeksida "Sudlar, prokurorlar, tergovchilar va surishtiruv organlarining xorijiy davlatlarning sud va tergov organlari bilan munosabatlari tartibi. davlatlar, shuningdek, ularning buyruqlarini bajarish tartibi O'zbekiston Respublikasi qonunlari va tegishli davlatlar bilan tuzgan xalqaro shartnomalari bilan belgilanadi. O'zbekiston Respublikasi Jinoyat-protsessual kodeksining normalarning mavjudligi hozirgi rivojlanish bosqichida jinoyat-protsessual faoliyat xalqaro hamkorlikni amalga oshirish uchun ichki huquqiy mexanizmga juda muhtoj ekanligini ko'rsatadi. U xalqaro huquqning umume'tirof etilgan tamoyillari va normalariga, shuningdek, Rossiya Federatsiyasining xalqaro shartnomalariga mos keladigan hamkorlik turlarini (yo'nalishlarini) va amalga oshirish tartibini aniq belgilashi kerak. Jinoyat-protsessual kodeksining 1-moddasi jinoiy ish yuritishni tartibga soluvchi qonun hujjatlarining ajralmas qismidir. Jinoyat-protsessual kodeksining ushbu qismini tahlil qilish ushbu muammolar to'liq hal etilmagan degan xulosaga kelishimizga imkon beradi: Jinoyat-protsessual kodeksining normalari qoidalari har doim ham izchil emas tegishli ichki tartib-qoidalar bilan, xalqaro shartnomalari talablariga to'liq mos kelmasa, bir qator masalalarni tartibga solishda bo'shliq mavjud. Statistik ma'lumotlarga e'tibor qaratadigan bo'lsak, har bir soatda taxminan, dunyoda 200 mingta jinoyat sodir etiladi. O'tgan yili davomida esa 450 mln. jinoyat sodir etilganligi ro'yxatga olingan. Demakki, katta hajmdagi vazifalarni amalga oshiruvchi sudlarda ayblov hukmlarini qonuniy, asosli, adolatli qabul qilish eng murakkab vazifalardan biri sanaladi.

Jinoyat-protsessual kodeksi hamkorlik tamoyillarini belgilaydi, lekin ularning turlarini aniq belgilab qo'ymaydi va jinoyat protsessida xalqaro hamkorlikni ta'minlash uchun milliy protsessual normalarning to'liq yagona tizimini yaratmaydi. Jinoyat protsessi sohasidagi xalqaro hamkorlikni huquqiy tartibga solishda ushbu kamchiliklarni bartaraf etishning mumkin bo'lgan usullarini tahlil qilish va nazariy ishlab chiqish zarurati mavjud. Xalqaro hamkorlik muammolariga qiziqish ortishi bilan bevosita bog'liq bo'lib, u boshqa davlatlarning tegishli organlari va xalqaro tashkilotlar bilan bevosita aloqalarni amalga oshiradi, ular bilan hamkorlik qiladi, shartnomalar tuzadi, huquqiy yordam ko'rsatish va jinoyatchilikka qarshi kurashish masalalari bo'yicha amalga oshiradi [3;150-b]. Bundan tashqari, shuni ta'kidlash kerakki, ijtimoiy-siyosiy, kriminogen va huquqiy vaziyatda, Jinoyat-protsessual qonunchiligining qonun kuchga kirganidan keyin qo'llaniladigan printsiplial jihatdan yangi qoidalarini hisobga olmagan holda amalga oshirilgan. Ko'pgina olimlarmiz tomonidan jinoyat protsessi sohasidagi xalqaro hamkorlik tushunchasini aniqlash, mohiyati va maqsadini ochib berish; dastlabki tergov bosqichida jinoyat protsessi sohasida xalqaro hamkorlikning huquqiy asoslari va huquqni qo'llash amaliyotini tahlil qilish masalalari dolzarb bo'lib hisoblanadi. Shunday qilib, zamonaviy jinoyatchilikning rivojlanish tendentsiyalari jinoyat protsessi sohasida xalqaro hamkorlikning samarali mexanizmlarini yaratish zarurligini oldindan belgilab beradi. jinoyat protsessi sohasida xalqaro hamkorlik konsepsiyasi, uni amalga oshirish tamoyillari, jinoyat protsessi sohasidagi xalqaro hamkorlikning maqsadlari va asosiy yo'nalishlari belgilab berilgan. O'zbekiston Respublikasida jinoyat protsessi sohasidagi

xalqaro hamkorlikni tartibga soluvchi huquqiy normalar qabul qilingan. Lekin ularni har birini tahlil qilishimiz maqsadga muvofiq. Jinoyat protsessi sohasida xalqaro hamkorlik tushunchasining tarifini shakllantirishimiz zarur.

Yevropa mamlakatlarida jinoyat protsessi sohasidagi xalqaro hamkorlikni tartibga soluvchi huquqiy normalarni o'rganib ijobiy jihatlarini implementatsiya qilishimiz darkor. O'zbekiston Respublikasi qonunchiligi va jinoyat protsessi sohasida xalqaro hamkorlikni amalga oshirishni tartibga soluvchi xalqaro-huquqiy normalarni takomillashtirish bo'yicha ilmiy asoslangan va huquqni qo'llash amaliyoti tomonidan qo'llab-quvvatlanishi zarur. Shuningdek, jinoiy-protsessual, jinoiy va konstitutsiyaviy qonunchiligi normalari, shuningdek, xalqaro huquqning umume'tirof etilgan printsiplari va normalari va O'zbekiston Respublikasining ning xalqaro shartnomalari bo'yicha huquqiy tartibga solish va xalqaro hamkorlik tartibini belgilaydi. jinoiy ish yuritish sohasi; dastlabki tergov bosqichida jinoyat protsessi sohasida xalqaro hamkorlikni amalga oshirish jarayonida yuzaga keladigan huquqni qo'llash amaliyotining muammoli masalalari ham bor. Jinoyat protsessi sohasidagi xalqaro hamkorlikni dastlabki tergov bosqichida tartibga soluvchi huquqiy me'yorlar tahliliga asoslangan holda, qonunchiligining qoidalarini hisobga olgan holda Konstitutsiya va Jinoyat-protsessual kodeksi jinoyat protsessi sohasidagi xalqaro hamkorlikning mohiyatini, uning mualliflik ta'rifini, shuningdek, "Jinoyat ishlari bo'yicha huquqiy yordam" tushunchasining ta'rifini hisobga olgan holda xalqaro hamkorlik tamoyillarini shakllantirgan. Jinoyat-protsessual kodeksining qo'llash tajribasini o'rganish asosida o'rganilayotgan huquqiy munosabatlarni normativ tartibga solishda bo'shliqlar va nizolar ham bor. Jinoyat-protsessual kodeksi va boshqa ichki huquqiy hujjatlar qoidalarini hisobga olgan holda O'zbekistonning xalqaro shartnomalari normalarini amalga oshirish yo'llari belgilanligi ham muhimdir.

Bugungi kunga kelib jinoiy sud ishlarini yuritish sohasidagi o'zaro hamkorlik masalalari nafaqat O'zbekistonda, balki global miqyosda muhim ahamiyat kasb etmoqda. O'zbekiston Respublikasi tomonidan jinoyatchilikka qarshi kurashda xalqaro hamkorlikni yo'lga qo'yish va uni takomillashtirish yuzasidan juda ko'plab ishlar amalga oshirilmoqda. Jumladan, xorijiy davlatlar bilan jinoyatchilikka qarshi kurashda hamkorlik qilish to'g'risida ikki tomonlama shartnoma va bitimlar imzolanmoqda. "Jinoyatchilikka qarshi kurashda hamkorlik qilish to'g'risida" O'zbekiston Respublikasi Hukumati bilan Kipr Respublikasi Hukumati o'rtasida 27.02.2015-yilda tuzilgan bitim, shuningdek xuddi shu mazmundagi O'zbekiston Respublikasi Hukumati bilan Moldova Respublikasi Hukumati o'rtasida 15.05.2001-yildagi bitim hamda "Xalqaro terrorizmga qarshi kurash sohasida hamkorlik to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Hukumati bilan Turkiya Respublikasi Hukumati o'rtasidagi 01.09.2004-yildagi bitimlar shular jumlasidan hisoblanadi.

Xulosa qilib aytganda, O'zbekistonning xalqaro hamkorlikdagi asosiy maqsadi – jinoyatchilikka qarshi kurashishda samarali va o'zaro manfaatli hamkorlikni yo'lga qo'yishdir. Xalqaro sudlar va milliy sud tizimlari o'rtasidagi yaqin hamkorlik, ma'lumot almashinuvi, dalillarni to'plash, tergov harakatlarini amalga oshirish va jinoiy ishlarga oid boshqa protsessual harakatlarni amalga oshirishda o'zaro ishonch va hurmatni mustahkamlashni ta'minlaydi. Shu nuqtai nazardan, O'zbekistonning xalqaro sud ishi yurituvchi sohasidagi hamkorligini yanada kuchaytirish zarur. Bunda, xalqaro huquq normalarini milliy qonunchilikka to'g'ri tatbiq etish, xalqaro huquqiy yordam va o'zaro huquqiy hamkorlikni samarali yo'lga qo'yish, hamda jinoyat ishlari bo'yicha tegishli organlar o'rtasida hamkorlikni yanada kuchaytirish kuchaytirish eng dolzarb masalalar hisoblanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Jinoyat-protsessual huquq: Darslik / Yuridik fanlar doktori, professor M.A.Rajabova tahriri ostida (To'ldirilgan va qayta ishlangan uchinchi nashri). – T.: O'zbekiston Respublikasi IIV Akademiyasi, 2019. – 732 b.
2. Jinoyat-protsessual huquqi. Maxsus qism. Darslik.// Mualliflar jamoasi. – Toshkent: TDYU nashriyoti, 2018. – 418 bet.
3. G.Z.To'laganova, D.B.Bazarova, S.S.Uralov. "Jinoyat-protsessual huquqi". O'quv qo'llanma. – Toshkent: TDYU nashriyoti, 2021 y. – 325 bet.
4. Александрова О.И. Уголовно-процессуальные и криминалистические особенности возбуждения и расследования уголовных дел с участием иностранных граждан. Дис. канд. юрид. наук – М., 2001
5. Волеводз А.Г. Правовое регулирование новых направлений международного сотрудничества в сфере уголовного процесса: Автореферат дис. . д-ра юрид. наук. – М., 2002 – С. 9.
6. Горленко С.В. Вопросы экстрадиции в деятельности российской прокуратуры // Роль российской прокуратуры в защите прав и свобод человека и гражданина. Роль компетентных органов прокуратуры в вопросах экстрадиции и оказания правовой помощи по уголовным делам: Материалы 2-го международного семинара под эгидой Совета Европы. М., 2004.-С. 150.